

ЛІНГВОКУЛЬТУРНІ ДЖЕРЕЛА ПОПОВНЕННЯ КОМІЧНОГО ДИСКУРСУ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ

Г. Г. Гусєва, канд. філол. наук, доцент;

О. І. Скриль, канд. пед. наук, доцент

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна,

майдан Свободи 4, 61022, м. Харків, Україна

E-mail: anna-gusewa@yandex.ru; wswan20@gmail.com

У статті досліджується специфіка лінгвокультурних джерел творення комічного дискурсу дитини на матеріалі малих (жарти, заманки, покупки, страшилки) та великих форм (фільми, мультки, оповідання) прецедентних текстів. Особлива увага приділяється лінгвальному (стилістика, синтаксис, морфологія) та екстралінгвальному (просодика, графічне оформлення) аспектам комічних джерел дискурсу дитини, а також їх функціонально-ідеологічній компоновці. У статті використовується низка взаємопов'язаних методів когнітивно-дискурсивної парадигми й структурно-семантичної парадигми: компонентного аналізу – для встановлення мовних компонентів комічних прецедентних джерел дискурсу дитини; лінгвостилістичного методу – для висвітлення системи стилістичних засобів реалізації комічного.

***Ключові слова:** дитина, комічний дискурс, лінгвокультурні джерела, прецедентні тексти, функція.*

Мовний світ дитини відображає особливу культуру дитинства, яка включає артефакти мовної культури, адресованої дітям, що представляє сукупність певних типів комунікативної поведінки, форм мовленнєвої соціальної взаємодії, особливих способів номінації та інтерпретації узуальних іменувань.

Актуальність та **мету** цього лінгвістичного аналізу складають дослідження джерел комічного дискурсу дитини (КДД) та виокремлення їх функціонально-ідеологічної композиції.

Об'єкт дослідження – КДД розуміється як прагматичний різновид мисленнєво-комунікативної діяльності, а дитина (*homo infans*) – як комічна мовна особистість (*homo infans ridiculus*), суб'єкт КДД – творець комічної реальності.

Предметом аналізу є екстралінгвальна та лінгвальна специфіка репрезентації комічного на **матеріалі** малих та великих форм прецедентних текстів. У статті використовується низка взаємопов'язаних **методів когнітивно-дискурсивної парадигми**: контекстуального аналізу – для визначення та систематизації диференційних ознак комічного дискурсу мовної особистості дитини; **методики когнітивно-дискурсивної інтерпретації** – для виокремлення дискурсивних контекстів комічного та виявлення особливостей дискурсивних реалізацій категорії комічного; **інтеннт-аналізу** – для розкриття інтенцій адресанта-дорослого, як автора джерел комічного; й **структурно-семантичної парадигми**: компонентного аналізу – для встановлення мовних компонентів комічних прецедентних джерел дискурсу дитини; **лінгвостилістичного методу** – для висвітлення системи стилістичних засобів реалізації стратегій комічного.

Комічне є привабливою формою гри для дитини і є природним засобом отримання актуального знання. Діти віддають перевагу формам комічного, які є адекватними їх когнітивному рівню. Становлення комічної компетенції відбувається паралельно з розвитком лінгвальної та соціокультурної компетенцій. Розуміння комічних смислів сприяє розвитку дивергентного (альтернативного, відмінного) мислення, притаманного креативності: для того щоб відтворити комічні інконгруентні відносини, дитині потрібно виявити або створити унікальні відносини між поняттями, предметами, поведінкою. Комічне у КДД має соціалізуючу і культурологічну функції. Використовуючи комічне, дитина отримує можливість

вивчати правила, норми, табу суспільства і культури, потім порушувати, “грати” з ними за допомогою жартівливого фантазування.

Дискурс дитини в цілому зазнає суттєвого впливу художньої літератури та засобів мультимедіа – лінгвокультурних джерел поповнення інформаційної бази дитини та її комічного дискурсу. Можна виокремити такі основні лінгвокультурні ресурси комічного дискурсу дитини (далі – КДД):

1. Прецедентні комічні тексти малих усних форм, які сформувались у результаті міжособистісної взаємодії. Найбільш популярними малими формами комічного серед дитячої аудиторії, згідно з тематикою популярних американських та британських вебсайтів для дітей, є такі форми: однорядкові жарти (*one-liners*), жарти типу “питання-відповідь” (*question and answer jokes, mini-dialogues, knock-knock jokes*), наративні (*narrative short stories*), прізвиська, дражнилки (*taunts, teases*), чумарки, заманки або “покупки” (*tricks*), загадки (*riddles*), гостроти, ігрові страшилки (*superstitions*), дитячі колискові (*nursery rhymes*), фольклорні лімеріки (*limericks*) та інші форми. З усіх форм англомовного гумору найбільш популярними є жарти [1, с. 279], каламбури та жарти-загадки. Наприклад:

1) *Two cannibals are eating a comedian. One asks the other, ‘Does that taste funny to you?’* (Shannon, age 8) [http://www.lotsofjokes.com/kids_jokes_1.asp].

У цьому жарті ефект комічного виникає за рахунок порушення норм на лінгвальному рівні шляхом лексичної заміни словосполучення ‘*taste delicious*’ на *taste funny*.

Жарти-загадки (*riddles*) – невеликий за формою комічний текст у формі питання-відповіді, характерною рисою якого є постановка питання в інтродуктивній частині та інконгруентна до нього відповідь в експлозивній, що реалізує ефект комічного:

2) A: *‘How do you keep fish from smelling?’*
B: *‘Cut off its nose!’* (Mackenzie, age 9)

[http://www.lotsofjokes.com/kids_jokes_1.asp].

У цьому жарті здійснюється “делексикалізація” слова (*to smell* – 1. смердіти; 2. нюхати), одне значення замінюється іншим. Перше значення слова постає як актуальне (*to smell* – “смердіти”), “очікуване”, а друге – як значення його внутрішньої форми (*to smell* – “нюхати”), актуалізоване рідко, у певних умовах.

2. Прецедентні тексти мультимедійного дискурсу. Цей ресурс складається з популярних кінокомедій (наприклад, “Holly and Hal Moose: “Mickey Mouse Series”, “Toy Story”, The Sponge Bob SquarePants Movie, The Simpsons Movie, Addams Family Values та інші), мультиплікаційних фільмів (Ice Age, Shrek, The Tigger Movie, Cars, The Chronicles of Narnia: The Lion, the Witch, and the Wardrobe, Monsters, Inc.), 3-D фільмів (нового типу кіно, поєднання художнього та анімаційного форматів, який впливає на глядача не лише на емоційному, а й на фізичному рівні, представляючи собою не тільки фільм, але і захоплюючий атракціон з ефектом віртуальної присутності) (наприклад, Toy Story, Under the Sea, Monsters vs. Aliens, How to Train Your Dragon, Alice in Wonderland), телевізійних комічних шоу (Clifford the Big Red Dog, The Simpsons, Wizards of Waverly Place, Myth Busters). Також до мультимедійного дискурсу ми відносимо матеріали Інтернет-ресурсу – комічні інтерактивні Інтернет сайти для дітей (наприклад, www.ZiggityZoom.com, www.kids.yahoo.com/jokes, www.kidsjokes.co.uk, www.humormatters.com).

Майже усі кінокомедії, мультфільми, 3-D фільми обертаються навколо харизматичних головних героїв, зірок кінематографу, імена яких стали прецедентними для переважної більшості мовних особистостей дітей. Очевидно, що комічні образи, створені цими акторами, перетворились у справжні емоційні триггери (потужні емоційні інтенсифікатори) (див., наприклад [2, с. 120-121]), які миттєво переключають аудиторію на радісно піднесений та комічно веселий настрій. При цьому кожний відомий персонаж комедійного жанру викликає свій набір асоціацій та емоцій, як, наприклад, найвідоміші герої мультиплікаційних серій “Looney Tunes: Fast and Funny” та “Merry Melodies” відомої студії Warner Bros. Pictures – кумедний

та боязкий поросля Поркі, запальний каченя Даффі Дак, романтичний скунс Пеппі Ля Пю, смішні песики Ред і Ральф, хитрі й спритні мишенята Хьюбі і Берті, а також інші Голлівудські герої – забавний кіт з шепелявим голосом Сільвестор, якому постійно протистоїть мила пташка Твіті, а також веселі паровози Томас і його друзі, рудий кіт Гарфілд з наївними очима, симпатяга-монстр Шрек, улюбленець усіх дітей Спандж Боб та інші. У цілому, стереотипні персонажі настроюють адресатів на гумористичну тональність, сприяють швидкій асиміляції образу, навішують комічні ярлики на різні етнічні й соціо професійні групи та трансформують мову в сторону більшої гнучкості та експресивності.

3. Прецедентні креолізовані комічні тексти: комікси (наприклад, “Humour Comics”), картинки або малюнки з гумористичним текстом (наприклад, Doodles, Memes), карикатури;

4. Прецедентні тексти великих форм комічного та креолізовані тексти, які розповсюджуються по друкованих каналах. До таких ресурсів належать відомі гумористичні оповідання, романи, вірші, які адресат може прочитати у книгах, журналах, коміксах та Інтернет ресурсах США і Великобританії (наприклад, ‘The Captain Underpants’ Дава Пілкі, гумористична книга, що отримала нагороду ‘Winner of the Disney Adventures Kids Choice Award’ у 2010 році, а також багато інших, таких як ‘Benny and Penny in The Big No-No!’ Джефрі Хейза, ‘Little Mouse Gets Ready’ Джефа Сміта).

Під прецедентними феноменами розуміють актуальні в когнітивному (пізнавальному та емоційному) плані феномени, добре відомі всім представникам лінгвокультурної спільноти, що мають надособистісний характер, звернення до яких постійно поновлюється у мовленні представників тієї чи іншої лінгвокультурної спільноти [3, с. 170]. Найбільш актуальними ресурсами виступають комічні твори авторів, відомих більшості дітей, таких, наприклад, як Роальд Дааль, Джеф Кінлі, Ендрю Клеменс, Річард Пек, Дав Пілкі, бо вони належать до класиків гумористичного жанру дитячої літератури. Релевантність залучення саме цих авторів до нашого дослідження обумовлена щорічними дослідженнями, проведеними на сайтах booktrust.org.ua, commonsensemedia.org, дитячою літературною фундацією Роальда Даала Roald Daahl Best Book for Children Awards. Метою використання комічного в літературі є здивувати або створити почуття задоволення і радості у дитини. Комічне частіше виступає побічним текстовим продуктом, інкорпорується у текст та є частиною всієї концепції книги. У цілому, гумор великих творів комічного маніфестується контекстуальними (наприклад, неадекватність і порушення цілісності інформації) та внутрішньотекстовими маркерами (графічне оформлення, дійсничні елементи, власні назви тощо), а також зооморфністю тематики (переважна більшість головних діючих персонажів та героїв – тварини, птахи та комахи).

Узагальнюючи результати чисельних досліджень дискурсу для дітей [4, с. 2; 5, с. 95; 6, с. 5; 7, с. 229-232] як лінгвокультурного ресурса КДД, акцентуємо такі його конститутивні риси:

1. В основі дискурсу для дітей лежить критерій адресата, що відрізняється двоїстістю, тобто орієнтованістю одночасно на адресата-дитину та на домінуючою над нею дорослу мовну особистість, яка формує “соціальне замовлення” на відповідні літературні твори, вірші, фільми, анімацію, програми тощо) (див. [6, с. 29]).

2. Двоїстий адресат зумовлює двояку ідеологічну настанову зазначеного дискурсу: одночасно на соціалізацію та розвагу безпосереднього адресата-дитини. Така настанова, в свою чергу, визначає структуру дискурсу для дітей, що включає елементи дискурсів, які реалізують обидві зазначені установки. Орієнтація на соціалізацію реалізується за рахунок залучення елементів пізнавального, навчального, політичного, економічного, медичного дискурсів та дискурсу дорослої мовної особистості. З настановою на розвагу пов'язане запровадження елементів

дитячого мовлення, дискурсу гри, фантастичного, гастрономічного та спортивного дискурсів.

3. Ідеологічно обумовленим виявляється не тільки набір дискурсів, що конституують дискурс для дитини, але також відбір та презентація базових когнітивних моделей, що їх представляють. У продукції для дітей дискурси входять не як цілісні системи, а у вигляді окремих елементів та корелюють з тими моделями, які найбільш відповідають, з одного боку, завданням адресанта – поверхневе загальне ознайомлення користувача-дитини з найважливішими аспектами життя сучасного англomовного суспільства, а з іншого – специфіці вікового розвитку адресата (швидка стомлюваність, переважно мимовільна увага, обмежений досвід і, як наслідок, уява, наочно-образне мислення і т. ін.).

4. При тому, що розвага позиціонується як домінуюча функція дискурсу для дітей, і в кількісному відношенні (число інтердискурсивних елементів), і в якісному (ступінь їх розгорнення), дискурси, орієнтовані на розвагу, поступаються дискурсам, які реалізують функцію соціалізації [4, с. 5; 6, с. 32].

5. Пізнавальна діяльність мовної особистості дитини здійснюється через книги, Інтернет, масмедійну продукцію (фільми, анімація, телепрограми, комп'ютерні ігри), за допомогою яких вона виходить за межі свого обмеженого світу. Відповідно, великий світ дитячої інформаційної продукції у своїй сукупності є чимось непізнаним. Щоб наблизити його до дитини, автор співвідносить його зі знайомими їй предметами. Тому, порівняння для мовної особистості дитини слугує завданню полегшення сприйняття за рахунок створення певного чуттєвого образу. Складні взаємозв'язки, навпаки, ускладнюють тектоніку твору і, відповідно, завдання адресата-дитини з її реконструкції. З цієї причини в дискурсі дитини, очевидна перевага віддається простому, дворівневому порівнянню, що ґрунтується на зовнішній предметній схожості, коли слова співвідносяться з конкретними об'єктами. Їх функція – створення візуального, аудіального та іншого образу, що впливає на почуття адресата. Такі порівняння характеризуються одномірністю, статичністю та домінуванням експліцитності, що також обумовлено особливостями адресата, чії здібності по декодуванню тексту обмежені. Метафора у дискурсі для дітей майже не представлена, у той час як порівняння, навпаки, грає дуже важливу дидактичну роль [див. 8, с. 7]. У більшості випадків аналогія встановлюється з елементами добре знайомих дитині сфер, пов'язаних з важливими в її житті видами діяльності (ігрової, сімейно-побутової, гастрономічної, навчальної).

6. Візуальні засоби є маркерами категорії надмірності, яка гарантує однозначне сприйняття повідомлення, посилює, візуалізує комічний текст та насичує твір дією та рухом. Функція таких засобів – протишумова гарантія, а шумами можуть виступати такі психофізіологічні особливості дітей, як слабка здатність до концентрації уваги та недостатність фонових і лінгвальних знань. Їх нейтралізуюча надмірність може досягати дуже високих показників у тексті, адресованому дитині, оскільки адресант-дорослий не може покладатися на точність сприйняття адресатом-дитиною повідомлення. Специфіка впливу графічних виразних засобів на дітей полягає в тому, що для них слово ще не відірвано від його предметного змісту, який має 'просвічувати' крізь його форму. За допомогою графічних засобів увага дитини фіксується на найбільш важливих з комунікативної точки зору відрізках тексту і, таким чином, забезпечується їх поглиблене сприйняття і розуміння.

7. Серед графічних засобів виділяємо такі: графічна сегментація тексту, шрифтове оформлення, капіталізація, розташування тексту на сторінці, пунктуація. Засоби виразного графічного набору мають двояку спрямованість, виступаючи, по-перше, засобом виділення, поділу, акцентуації; а, по-друге, оптимізуючи процес сприйняття твору, сприяючи правильній розстановці акцентів, виявленню нюансів його змісту і форми. В останній функції вони виступають як засіб поліпшення "інтерпретації" тексту. Специфіка застосування графічних засобів у творах для дітей

полягає в їх концентрації, зумовленої необхідністю більш інтенсивної програми інтерпретації тексту.

На мовному рівні виділяємо такі особливості джерел КДД:

1. На лексичному рівні очевидна тенденція до максимізації вмотивованості лексичних одиниць, яка пов'язана з урахуванням наочно-образного типу мислення адресата-дитини. Дитина навіть у слові шукає образні елементи, які допомагають їй встановити зв'язок означуваного і означаючого на основі подібності між матеріальною оболонкою слова і властивостями предмета, які дитина сприймає чуттєво.

2. Фонетична мотивованість слів проявляється в поширеності звукосимволізму. Не менш поширені і випадки морфологічної мотивованості слів. Однак можна відзначити певну залежність між переважним видом мотивованості та віковим параметром адресата. У словах з фонетичною мотивованістю форма найбільш безпосередньо пов'язана зі змістом. Подібна лексика передбачає лише елементарні знання про реальний світ, у той час як морфологічно мотивовані слова вимагають знання лексичного значення основи і значення словотвірної моделі.

3. Синтаксис комічної продукції для дитини вирізняється сукупністю рис, обумовлених урахуванням вікових особливостей адресата. Перш за все, логіка психічного розвитку людини підказує, що число Р. Інґве (7 +/- 2 когнітивні одиниці, утримувані оперативною пам'яттю людини) повинно бути менше у дитини, збільшуючись з віком у міру зростання зрілості, тобто середня довжина речення у творі для дитини буде коротше, ніж у творі для дорослого. Це припущення знаходить математичне підтвердження. Середня довжина речення у творах для п'ятирічних дітей становить 7,7 слів, у творах для дев'ятирічних – 14,6, а для дорослих – 26,4 слова [4, с. 27].

4. Іншою віко-обумовленою закономірністю, що виявляється на різних мовних рівнях, є експліцитний характер творів для дітей. Більшій експліцитності сприяють вступні і вставні елементи. Вони виконують широкий спектр функцій, серед яких переклад, пояснення та вираз авторської оцінки до предмета розповіді. Текст творів для адресата-дитини до 7 років будується лінійно, по ланцюжку. Така ланцюжкова організація найбільш проста для сприйняття і утримання в пам'яті [4, с. 57].

5. Універсальним сполучним засобом служать повтори, що супроводжуються синтаксичним паралелізмом. Повтор створює ритм, організує процес сприйняття і також сприяє зниженню навантаження на ще слабо розвинуту дитячу пам'ять. Тому, повторювані елементи варіюються від окремого звуку до цілого епізоду та характеризуються кумулятивністю.

Дискурс для дітей створюється цілеспрямовано, “з єдиною метою запровадження в адресаті-дитині певних лінгво- та соціокультурних цінностей” [9, с. 3], ідеології певного суспільства. Ця ціннісна домінанта обумовлюється функцією соціалізації, що полягає в адаптації нового члена суспільства до особливостей та вимог цього суспільства шляхом щеплення прийнятих у ньому норм і ціннісних орієнтирів. У той же час, ідеологічний вплив найбільш ефективний, коли він здійснюється приховано [10, с. 69]. Функція розваги камуфлює соціально значущий зміст, являючи собою яскраву обгортку, “солодку оболонку” для останнього. Названі дві функції складають своєрідну ідеологію більшості лінгвокультурних джерел КДД.

Ідеологічно обумовленим виявляється не тільки сам факт інкорпорування соціалізуючих дискурсів у структуру дискурсу для дітей, але й характер такого інкорпорування, тобто відбір та презентація їх базових когнітивних моделей. Обрані моделі співвідносяться з найбільш важливими подіями для дитини. Ці моделі представлені в дискурсі для дітей однобічно, причому акцентуються привабливі сторони, що є в реальності периферійними і факультативними. Натомість, негативні моменти, що займають центральне місце в повній моделі, затушовуються або опускаються зовсім. Соціалізація реалізується в більш приватних функціях –

виховання і навчання, які змушують адресанта-дорослого вводити широкий спектр різномірних понять і ситуацій, мовними корелятами яких є відповідні дискурси. Однак провідним видом діяльності людини на ранній стадії онтогенезу є гра, і саме в ігровій формі повинна вестися дидактична робота, що обумовлює важливу роль функції розваги, що матеріалізується також у певному наборі тематик, які найкраще відповідають інтересам мовної особистості дитини. Таким чином, саме ідеологія, тобто уявлення про призначення дискурсу для дітей, слугує обґрунтуванням гетерогенності такого дискурсу. Але, в той же час, вона накладає і обмеження на ступінь дискурсної гетерогенності в плані глибини проникнення і відбору інтердискурсивних елементів, визначаючи її своєрідність. Проникнення у запроваджуваний дискурс не відрізняється глибиною, але відповідає можливостям та інтересам адресата-дитини, що дозволяє говорити про інкорпорування лише елементів іншого дискурсу, що виступають як фігури на тлі нейтрального наративу.

Лінгвокультурні джерела КДД характеризуються гетерогенністю, активною динамікою розвитку й поповнення (джерела комічного постійно оновлюються та взаємодіють між собою), зооморфністю тематики, а також визначаються різноманітними прийомами: лінгвальними (мовна гра, графічне оформлення, звуко символізм, порівняння, повтори) та екстралінгвальними (візуальні та аудіальні прийоми – кольори та сміх, залучення комічних персонажів, прецедентних героїв (переважно тварин), які налаштовують на ігрову тональність), що виконують у дискурсі для дітей функцію акцентуації, візуалізації, кумулятивності, тобто поліпшення інтерпретації тексту, з одного боку, а також функції соціалізації та розважання, з іншого. Із викладеного випливає, що як фон, на якому відбувається творення КДД, лінгвокультурні джерела комічного виконують водночас орієнтувальну та ідентифікуючу роль для дитини і реалізації стратегій її комічного дискурсу, оскільки слугують ресурсами відтворення цінностей і норм, що випрацьовуються аналізованою соціо-віковою групою. Ця проекція формує певну диспозицію дитини в сукупності загальнокультурних, субкультурних (соціовікових), індивідуально-психологічних й індивідуально-мовленнєвих складників у її комічній дискурсивній інтеракції, подальше всебічне дослідження якої становить нашу дослідницьку **перспективу**.

LINGUA-CULTURAL SOURCES OF THE CHILD'S COMIC DISCOURSE

A. G. Guseva, PhD in Philology, Associate Professor;

O. I. Skryl, PhD in Pedagogy, Associate Professor

Kharkiv Karazin National University,

4, Maidan Svobody, Kharkiv, 61022, Ukraine

E-mail: anna-gusewa@yandex.ru; wswan20@gmail.com

The article reveals the specific nature of lingua-cultural sources of the child's comic discourse based on small (jokes, tricks, taunts, teases) and large (films, cartoons, stories) forms of precedent texts. Special attention is given to lingual (stylistics, syntax, morphology) and extralingual (prosodics, graphics) aspects of the comic sources and their functional and ideological ergonomics. The article employs a number of complementary methods including content analysis (for finding lingual components of the precedent texts of the child discourse) and linguostylistic analysis for highlighting the stylistic means of creating the comic effect).

Keywords: *child, comic discourse, lingua-cultural sources, precedent texts, function.*

ЛИНГВОКУЛЬТУРНЫЕ ИСТОЧНИКИ ПОПОЛНЕНИЯ КОМИЧЕСКОГО ДИСКУРСА ЯЗЫКОВОЙ ЛИЧНОСТИ РЕБЕНКА

А. Г. Гусева, канд. филол. наук, доцент;

О. И. Скрыль, канд. пед. наук, доцент

Харьковский национальный университет имени В. Н. Каразина,

площадь Свободы 4, г. Харьков, 61022, Украина

E-mail: anna-gusewa@yandex.ru; wswan20@gmail.com

В статье исследуется специфика лингвокультурных источников происхождения комического дискурса ребенка на материале малых (шутки, заманки, пошутки, страшилки) и больших (фильмы, мультфильмы, рассказы) прецедентных текстов. Особое внимание уделяется лингвальному (стилистика,

синтаксис, морфологія) и экстралингвальному (просодика, графічне оформлення) аспектам комічних джерел дискурсу дитини, а також їх функціонально-ідеологічної компоновки. В статті використовується ряд взаємопов'язаних методів: компонентного аналізу – для встановлення мовних компонентів комічних прецедентних джерел дискурсу дитини; лінгвостилістического аналізу – для освітлення системи стилістических прийомів реалізації коміческого.

Ключевые слова: коміческий дискурс, лінгвокультурні джерела, прецедентні тексти, дитина, функція.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Самохіна В.О. Жарт у сучасному комунікативному просторі Великої Британії і США: текстувальний та дискурсивний аспекти: дис. ... д-ра філол. наук: 10.02.04 "германські мови" / Вікторія Опанасівна Самохіна. – Харків, 2010. – 518 с.
2. Харченко О.В. Американський дискурс комічного та його лінгвокогнітивні особливості / О.В. Харченко // Вісник Харківського університету ім. В.Н. Каразіна. – 2010. – № 897. – С. 120-125.
3. Красных В.В. «Свой» среди «чужих»: миф или реальность? / Виктория Владимировна Красных. – М. : Гнозис, 2003. – 374 с.
4. Крысин Л. П. Язык в современном обществе: Книга для учащихся / Леонид Петрович Крысин. – М. : ООО ТИД «Русское слово – РС», 2008. – 208 с.
5. Белоглазова Е. В. Дискурсивная гетерогенность литературы для детей: когнитивный и лингво-прагматический аспекты: автореферат дис. ... д-ра филол. наук: 10.02.04 / Е. В. Белоглазова. – Санкт-Петербург, 2010. – 41 с.
6. Гаранина Е. А. Языковые средства выражения комического в детской литературе: дис. ... канд. филол. наук: 10.02.01 "Русский язык" / Елена Анатольевна Гаранина. – Самара, 1998. – 189 с.
7. Демурова Н.М. Хрестоматия по английской и современной детской литературе / Нина Михайловна Демурова, Т.И. Иванова. – М. : Просвещение, 1965. – 368 с.
8. Степанова И. В. Лингвоментальные и лингвокультурологические характеристики традиционных английских детских стихов: дис. ... канд. филол. наук: 10.02.19 "теория языка" / Ирина Валерьевна Степанова. – Челябинск, 2003. – 252 с.
9. Омельченко Л. Ф., Самохіна В. О., Соловйова Л. Ф. Метафора і метонімія в архітектоніці композитних апроприцій (на матеріалі англійської мови) / Л.Ф. Омельченко, В. О. Самохіна, Л. Ф. Соловйова // Вісник Харків. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія: Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов. – 2011. – № 954. – С. 6-14.
10. Stephens J. Language and Ideology in Children's Fiction / Stephens J. – London: Longman, 1992. – P 1-7.

LIST OF REFERENCES

1. Samohina V.O. The Joke in Contemporary Communicative Space of Great Britain and the USA: Textual and Discursive Aspects: dis. ... dok-ra filol. nauk: 10.02.04 "German Languages" / Viktorija Opanasivna Samohina. – Kharkiv, 2010. – 518 p.
2. Harchenko O.V. American Comic Discourse and its Linguostylistic Peculiarities / O.V. Harchenko // Visnik Harkivskogo universitetu im. V.N. Karazina. – 2010. – № 897. – P. 120-125.
3. Krasnyh V.V. «The Native» among «the Strangers»: Myth or Reality? / Viktorija Vladimirovna Krasnyh. – M. : Gnozis, 2003. – 374 p.
4. Krysin L.P. The Language in Contemporary Society: a book for students / Leonid Petrovich Krysin. – M. : ООО ТИД «Russkoe slovo – RS», 2008. – 208 p.
5. Beloglazova E.V. Discursive Heterogeneity of the Children's Literature: Cognitive and linguopragmatic aspects : avtoreferat dis. ... dokt. filol. nauk: 10.02.04 / E.V. Beloglazova. – Saint-Petersburg, 2010. – 41 p.
6. Garanina E.A. Language means of Comic expression in the Child's Literature: dis. ... kand. filol. nauk: 10.02.01 "Russian Language" / Elena Anatol'evna Garanina. – Samara, 1998. – 189 p.
7. Demurova N.M. A Book of English and Contemporary Child's Literature / Nina Mihajlovna Demurova, T.I. Ivanova. – M. : Prosveshhenie, 1965. – 368 p.
8. Stepanova I.V. Linguoamental and Linguocultural Characteristics of Traditional English Verses for Children: dis. kand. filol. nauk: 10.02.19 "Language Theory" / Irina Valer'evna Stepanova. – Cheljabinsk, 2003. – 252 p.
9. Omel'chenko L.F., Samohina V.O., Solovjova L.F. Metaphor and Metomeny in the Architectonics of Composit Aprasors/ L.F. Omel'chenko, V.O. Samohina, L.F. Solovjova // Visnik Harkiv. un-tu im. V. N. Karazina. – № 954. Series: Roman-German Philology filologija. Metodika vkladannja inozemnih mov. – Kharkiv: Konstanta. – 2011. – P. 6-14.
10. Stephens J. Language and Ideology in Children's Fiction / Stephens J. – London: Longman, 1992. – P 1-7.

Надійшла до редакції 2 листопада 2015 р.